

Rozhodnutím Rady guvernérov sa ukončilo hodnotenie NCDPC voči stanoveným štandardom a na základe jeho výsledkov vyhlásili NCDPC ako akceptovateľný depozitár na jeho použitie v úverových operáciách Eurosystemu. Ukončilo sa tiež hodnotenie CDCP a NCDPC v súvislosti s ich vstupom do T2S.

Rada guvernérov v septembri 2017 rozhodla o utlmení doterajšieho spôsobu hodnotenia SSS a ich prepojení vzhľadom na platnosť nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 909/2014. Nariadenie ustanovuje jednotné požiadavky na vyrovnanie transakcií s finančnými nástrojmi v EÚ. Hodnotenie SSS a ich prepojení na ich použitie v úverových operáciách Eurosystemu sa bude od roku 2018 realizovať v súlade s novou metodikou.

EUROSYSTEM, TARGET2 SECURITIES

Prevádzka spoločnej platformy Target2 Securities (T2S) bola v minulom roku stabilná. Kým v predchádzajúcom roku využívalo služby T2S 12 depozitárov, v roku 2017 migrovali do (T2S) ďalšie depozitáre, ktoré podpísali s Eurosystemom rámcovú zmluvu o využívaní služieb T2S. Vo februári migrovali nemecký Clearstream, rakúsky OeKB, luxemburský LuxCSD, maďarský KELER, slovinský KDD a slovenský CDCP. V septembri migrovali španielsky Iberclear a Nasdaq – spoločný depozitár Litvy, Lotyšska a Estónska. Navyše v októbri pristúpil do T2S ďalší slovenský depozitár NCDPC. V závere roka 2017 teda využívalo služby T2S už 21 depozitárov.

Eurosystem prijal na obdobie najbližších rokov stratégiu ďalšieho rozvoja trhových infraštruktúr, pričom sa zameril na prípravu riešení pre okamžité platby, konsolidáciu T2 a T2S a európsky

sky systém riadenia kolaterálu (ECMS). Uvedená stratégia bola nazvaná „Vision 2020 for market infrastructure and payments“. Cieľom je harmonizácia, prehĺbenie integrácie európskeho trhu, dosiahnutie úspor nákladov prostredníctvom technickej konsolidácie a predstavenie nových služieb pre finančné trhy Európy.

V nadväznosti na uvedenú stratégiu odsúhlasila Rada guvernérov realizáciu troch projektov v platobnej oblasti:

- Od novembra 2017 platia jednotné pravidlá na realizáciu tzv. okamžitých platieb. Okamžitá platba umožňuje prevod peňazí v reálnom čase 24 hodín denne/7 dní v týždni/365 dní v roku. Na podporu rozvoja okamžitých platieb Eurosystem rozhodol o vývoji novej služby, ktorá bola nazvaná TIPS (TARGET Instant Payment Settlement). TIPS bude vyvinutý centrálnymi bankami Eurosystemu v spolupráci s bankovým sektorom Európy. Plánovaný termín uvedenia tejto služby do prevádzky je november 2018.
- T2 – T2S konsolidácia – cieľom tohto projektu je najmä dosiahnutie úspor nákladov prostredníctvom technickej konsolidácie TARGET2 a T2S. Začatie prevádzky konsolidovaného systému sa očakáva v novembri 2021.
- Eurosystem Collateral Management System (ECMS) – jeho hlavným cieľom je príprava jednotného európskeho riadenia kolaterálu a tým umožnenie harmonizácie riadenia kolaterálu vo všetkých krajinách eurozóny. Ukončenie projektu sa očakáva v novembri 2022.

NBS ako súčasť Eurosystemu sa bude podieľať na zabezpečení realizácie uvedených projektov.

5 ŠTATISTIKA

Široké portfólio štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu, BIS a iných medzinárodných inštitúcií meto-

dicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje Národná banka Slovenska. Údajová základňa je tvorená údajmi finančných aj nefinančných subjektov a využívajú ju okrem interných používateľov NBS aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a v neposlednom rade aj široká verejnosť.

5.1 VÝVOJ V OBLASTI ŠTATISTIKY

Na zvýšenie prehľadu a dostupnosti štatistických údajov sa zrealizovala v roku 2017 na webovej stránke NBS v záložke Štatistika (<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje>) výrazná zmena dizajnu a štruktúry poskytovaných informácií.

Údaje za oblasť menovej a finančnej štatistiky ovplyvnili zmeny v sektore finančných korporácií, ktoré sa týkali bankového sektora, ale aj všetkých typov investičných fondov podľa investičného zamerania. Aktualizácia v registri nebankových veriteľov mala tiež vplyv na výberový vzorku spoločností splátkového financovania a faktoringových spoločností, ktoré sú vykazujúcimi subjektmi pre štatistiku ostatných finančných sprostredkovateľov.

V roku 2017 sa vykonali metodické zisťovania zamerané najmä na klasifikáciu jednotlivých druhov bankových úverov na štatistické účely. Metodicky sa zabezpečila implementácia nových požiadaviek z aktualizovaných právnych dokumentov ECB (členenie investičných fondov na štandardné a alternatívne, vykazovanie položiek za kapitál a rezervy v bilančnej štatistike bánk). Metodické zmeny ovplyvnili aj novela zákona o bankách. Pokračovalo sa vo využívaní údajov na báze individuálnych cenných papierov, čo prispelo k zvyšovaniu kvality agregovaných údajov v bilančnej štatistike za finančný sektor. NBS zverejňovala údaje v štatistickom bulletine formou mikroanalýz na svojom webovom sídle. Zároveň sa vrátila k publikovaniu anglickej verzie a po prvýkrát predstavila kategóriu čistých nových úverov poskytnutých bankami²⁰.

Zabezpečovali sa tiež operatívne požiadavky vyplývajúce z účasti na rokovaní pracovných skupín ECB/ESCB. Najvýznamnejší vplyv na rozsah menovej a finančnej štatistiky má vývoj požiadaviek ECB, ktorý počas roka ovplyvňovala najmä príprava na intenzívnejšie využívanie individuálnych údajov o cenných papieroch a na novú verziu RIAD 4.0 (Databáza registra inštitúcií a pridružených subjektov), ako i požiadavky projektu Anacredit a diskusia o pláne zavedenia jednotného európskeho rámca na vykazovanie údajov za bankový sektor.

V databázach cenných papierov Európskej centrálnej banky, do ktorých pravidelne prispieva

aj NBS, pokračovali práce na zvyšovaní kvality údajov. Koncom roku 2017 ECB predstavila novú interaktívnu platformu riadenia kvality údajov v Centralizovanej databáze vydaných cenných papierov (CSDB), prostredníctvom ktorej budú jednotlivé centrálné banky schopné flexibilnejšie zabezpečovať zasielanie údajov o vydaných cenných papieroch a kontrolu ich kvality. V kontexte zvyšovania kvality zbieraných štatistických údajov zaviedla ECB krížové kontroly individuálnych údajov o držbe cenných papierov, ktoré sú dostupné v databáze držaných cenných papierov (SHSDB – Securities holdings statistics database) a týkajú sa agregovaných údajov zbieraných v rámci kľúčových štatistických oblastí (bilančná štatistika či štatistika platobnej bilancie).

V štatistike štvrťročných finančných účtov sa čiastočne revidovali a zosúladzovali údaje súvisiace s platobnou bilanciou a medzinárodnou investičnou pozíciou. Zároveň sa intenzívne pracovalo na kompilácii spätných časových radov obdobia rokov 2004 – 2012.

V apríli 2017 sa v Kyjeve uskutočnilo stretnutie bilaterálnej technickej spolupráce v oblasti štatistiky medzi Národnou bankou Slovenska a Národnou bankou Ukrajiny (NBU).

V júni 2017 bol podpísaný Dodatok k Rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a ŠÚ SR.

V septembri 2017 sa v Bratislave uskutočnilo rokovanie pracovnej skupiny BACH (The Bank for the Accounts of Companies Harmonized), založenej pod záštitou ECCBSO (The European Committee of Central Balance-Sheet Data Offices). Cieľom pracovnej skupiny je analyzovať finančnú štruktúru a dosiahnuté výsledky európskych nefinančných spoločností.

V novembri 2017 NBS podpísala zmluvu s novým poskytovateľom o dodávaní údajov o spoločnostiach so sídlom na území Slovenskej republiky. Dôvodom je skvalitnenie štatistiky platobnej bilancie a vybudovanie viacúčelovej databázy nefinančných podnikov, čím sa lepšie pokryje jeden zo štatisticky významných sektorov. Zvyšujúci sa záujem o sektor nefinančných podnikov možno sledovať aj zo strany ECB – NBS sa zapojila už do druhej vlny pilotného projektu, ktorý pracuje

²⁰ Čisté nové úvery sú vypočítané ako rozdiel medzi celkovým objemom nových obchodov a objemom znovuprerokovaných úverov.

s individuálnymi podnikovými údajmi a realizuje sa v rámci pracovnej skupiny WG BACH. Do projektu sa zapojilo len 6 európskych krajín.

V oblasti kapitálového trhu sa do praxe uviedol zber údajov a ich automatizované zasielanie Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy v zmysle smernice Európskeho parlamentu a rady 2011/61/EÚ o správcoch alternatívnych investičných fondov. Ďalším významným krokom bolo testovanie zberu, funkčnosti kontrolných väzieb a automatizovaného zasielania údajov ostatným členom ESCB a Európskemu orgánu pre cenné papiere a trhy v zmysle smernice Európskeho parlamentu a rady 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi.

V oblasti trhu dôchodkového sporenia sa ukončil proces prípravy nariadenia ECB o požiadavkách na štatistické vykazovanie pre penzijné fondy, ktorá pokrýva požiadavky ESCB, Európskeho výboru pre systémové riziká a Európskej komisie. Ukončili sa všetky stanovené procedúry zisťovania požiadaviek a nákladovej náročnosti vykazovania a ich vyhodnotenie. V súlade s požiadavkou zvýšenia transparentnosti pri tvorbe právnych noriem ECB sa po prvýkrát uskutočnila verejná konzultácia a prijaté pripomienky sa zapracovali do návrhu tohto nariadenia. Nariadenie stanovuje pravidlá a podmienky zberu údajov v rozšírenej štruktúre a v skrátených termínoch v porovnaní s doterajším stavom.

V oblasti poisťného trhu sa pozornosť sústredila na zabezpečenie požiadaviek ECB a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA), a to predovšetkým na zvýšenie kvality reportovaných údajov. ECB rozšírila požiadavky na predkladanie štatistických údajov o novú geografickú protistranu – Európsky stabilizačný mechanizmus. V dôsledku toho bolo potrebné vykonať revíziu historických údajov od 1. štvrtroku 2016. Na základe údajov dostupných z prvého ročného reportingu Solventnosti II sa zvýšila kvalita údajov predkladaných do ECB doplnením geografického členenia vybraných položiek aktív a pasív (poistno-technické rezervy, investície), ktoré ešte v roku 2016 deklarovali svoju nedostupnosť.

Štatistika platobnej bilancie sa v roku 2017 sústredila, okrem bežných činností zameraných na splnenie požiadaviek medzinárodných inštitúcií,

aj na získanie ďalších zdrojov informácií, ktoré by pomohli zvyšovať kvalitu poskytovaných údajov. Témami mnohých pracovných stretnutí s expertmi z iných rezortov boli vyriešenie metodických otázok ohľadom zaznamenania príjmov z Európskej komisie, zvýšenie pokrytia bežných transferov so zahraničím a vzrastajúci význam internetových platieb za tovary a služby realizované slovenskými rezidentmi. Z týchto dôvodov sa v rámci schválených opatrení NBS č. 11/2017²¹ a č. 12/2017²² zaviedol nový výkaz o cezhraničných transakciách platobnými kartami s členením podľa jednotlivých krajín.

V rámci projektu ECB pokračovala postupná harmonizácia údajov štatistiky platobnej bilancie s údajmi štatistiky finančných účtov v súlade s prijatým časovým harmonogramom, v roku 2017 sa významne zosúladiť údaje. V rámci činností pracovných skupín v ECB sa zrealizovala analýza nových rozšírených požiadaviek na údaje v oblasti platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície. Výsledkom analýzy bol predbežný návrh Nariadenia ECB, ktorý zavádza rozšírené požiadavky v oblasti menovej štruktúry vybraných položiek medzinárodnej investičnej pozície a detailnejšieho geografického a sektorového členenia s účinnosťou od marca 2021.

Vykazovanie za subjekty, na ktoré sa vzťahuje devízová ohlasovacia povinnosť, sa doplnilo o nové požiadavky vo forme troch ročných hlásení. Povinnosť predkladania hlásení týkajúcich sa štatistiky nebankových subjektov je upravená v ustanoveniach § 8 zákona NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení zákona č. 602/2003 Z. z. Štruktúra, rozsah, obsah, členenie, termíny, forma, spôsob, postup a miesto predkladania sú ustanovené opatrením Národnej banky Slovenska č. 264/2015 Z. z. z 5. októbra 2015 o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

5.2 INFORMAČNÉ SYSTÉMY

Zber, spracovanie a uchovávanie údajov na štatistické a dohľadacie účely od vykazujúcich subjektov sa vykonával prostredníctvom informačného systému štatistický zberový portál (IS ŽZP). V IS ŽZP sa implementovali nové po-

21 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 11/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 17/2014 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi alebo pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely v znení neskorších predpisov.

22 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. novembra 2017 č. 12/2017, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 22/2014 o predkladaní výkazov platobnou inštitúciou, pobočkou zahraničnej platobnej inštitúcie, inštitúciou elektronických peňazí alebo pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí na štatistické účely v znení opatrenia č. 24/2015.

žiadavky na vykazovanie pre potreby dohľadu ECB, Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) a Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA). V súvislosti s novými požiadavkami Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) sa doplnil nový modul pre vykazovanie transakcií v súlade s článkom 26 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 600 / 2014 z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (MIFIR). V roku 2017 sa rozšírila funkčnosť IS ŠZP o efektívnejšiu prácu s výstupmi, optimalizáciu databázy a kompatibilitu s ďalším internetovým prehliadačom.

Koncom roku 2017 bolo v IS ŠZP zaevidovaných približne 3 880 vykazujúcich subjektov – 29 z bankového sektora, 34 z ostatného finančného sprostredkovania, 54 z poisťného trhu, 128 subjektov kapitálového trhu (obchodníci s cennými papiermi, podielové fondy, správcovské spoločnosti, burza a centrálny depozitár cenných papierov), 46 z trhu dôchodkového sporenia a približne 3 590 subjektov vykazujúcich podľa

opatrenia NBS o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

Spolu bolo naprojektovaných 184 výkazov, prostredníctvom ktorých sa údaje zbierajú na základe národnej legislatívy, 198 výkazov zbieraných na základe legislatívy EBA, 104 výkazov pre EIOPA a dva výkazy podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady o správcoch alternatívnych investičných fondov (AIFMD).

Na zabezpečenie prístupu k historickým údajom sa transformovali a migrovali historické údaje z IS STATUS z vybraných výkazov za rok 2015 do systému IS ŠZP. V ďalšom nahrávaní historických údajov sa pokračuje.

Kvalita údajov a zvýšenie úrovne spracovania sa zabezpečili rozvíjajúcimi sa modulmi pomocou nástrojov business intelligence (BI) v oblasti analýzy cenných papierov, bilančnej štatistiky, štatistiky úrokových sadzieb, štatistiky platobnej bilancie a niektorých súvahových položiek, ale aj zavedenou koncepciou dátového modelu na klasifikáciu údajov.

6 EKONOMICKÝ VÝSKUM

Výsledky ekonomického výskumu NBS publikované v roku 2017 zahŕňali predovšetkým otázky z oblasti menovej politiky a finančnej stability. Dopĺňali ich výstupy z ďalších hlavných tematických okruhov: ekonomického modelovania, fiškálnej politiky, trhu práce a reálnej ekonomiky.

V súlade s aktuálnymi potrebami NBS a strednodobým tematickým zameraním výskumu schváleným Bankovou radou NBS sa výskum zaoberal nielen praktickými otázkami finančného, ekonomického alebo menového zamerania, ale aj teoretickými, modelovými a technicky náročnejšími riešeniami. V roku 2017 sme zaznamenali výrazný medziročný nárast počtu verejne publikovaných výstupov a prehĺbenie spolupráce s odborníkmi z iných domácich i zahraničných inštitúcií.

Najpočetnejšími výstupmi výskumnej činnosti NBS boli recenzované štúdie, analýzy a komentáre voľne dostupné na internetovej stránke NBS.²³

V roku 2017 bolo zverejnených dvanásť výskumných a jedna príležitostná štúdia. Výskumní pracovníci NBS spolupracovali aj na príprave viacerých výskumných štúdií zahraničných inštitúcií (ECB, CEPR/NBER a University of London).

Výskum NBS v oblasti menovej politiky sa venoval viacerým aktuálnym otázkam spoločnej menovej politiky ECB, ale vrátil sa aj k prehodnoteniu skúseností NBS so samostatnou menovou politikou. Analýza vplyvu intervencií kvantitatívneho uvoľňovania na úverovú aktivitu bánk potvrdila, že zvýšenie finančných zdrojov v bankovom sektore malo pozitívny vplyv na poskytovanie úverov, predovšetkým úverov domácnostiam. Výskum vonkajšej komunikácie členov Rady guvernérov ECB ukázal, že aj ich individuálne vyjadrenia v období medzi spoločnými menovo-politickými zasadnutiami majú vplyv na vývoj medzibankových úrokových sadzieb a akciových trhov. Trh sa pritom orientuje najmä

²³ V plnom znení dostupné na: <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu> a <http://www.nbs.sk/sk/menova-politika/analyticke-komentare>.